

Vedtægt for Borgerrådgiveren i Næstved Kommune

Kapitel 1

Generelle bestemmelser

Borgerrådgiverens overordnede funktion.

§ 1. Næstved Kommune har etableret en borgerrådgiverfunktion, som er forankret direkte under Næstved Byråd og, som er uafhængig af kommunens udvalg og forvaltning.

Borgerrådgiverfunktionen ledes af borgerrådgiveren i henhold til § 65e i lov om kommuners styrelse.

§ 2. Borgerrådgiveren varetager nærmere af Næstved Byråd fastsatte opgaver vedrørende rådgivning og vejledning af borgerne samt bistår byrådet med dettes tilsyn med forvaltningen. Kompetence, opgaver og bemyndigelse for funktionen er beskrevet i denne vedtægt. Borgerrådgiverens overordnede forhold er reguleret i styrelsesvedtægten for Næstved Kommune kap. VII § 22.

§ 3. Borgerrådgiveren varetager en whistleblowerfunktion for kommunens ansatte samt samarbejdspartnere (leverandører) og lignende.

Formålet med Borgerrådgiveren

§ 4. Formålet med borgerrådgiveren er at styrke dialogen mellem borgerne og Næstved Kommune samt at bidrage til sikring af borgernes retssikkerhed i forbindelse med kommunens sagsbehandling og faktiske forvaltningsvirksomhed.

Stk. 2. Borgerrådgiveren er en ekstra indgang for borgere, brugere og erhvervsdrivende til at klage over forhold, der vedrører Næstved Kommune. Borgerrådgiveren skal i sit tilsyn med forvaltningen medvirke til, at klager bruges konstruktivt til forbedringer af kommunens sagsbehandling og borgerbetjening.

Borgerrådgiverens forhold til Næstved Byråd og dets udvalg m.v.

§ 5. Næstved Byråd ansætter og afskediger borgerrådgiveren og fastsætter de nærmere regler for dennes virksomhed.

§ 6. Borgerrådgiveren er uafhængig af de stående udvalg, borgmesteren og forvaltningen.

Stk. 2. Borgerrådgiveren refererer til Næstved Byråd ved udførelsen af borgerrådgiverfunktionen, men fungerer i udøvelsen af sit hverv uafhængigt. Byrådet kan dog pålægge borgerrådgiveren at gennemføre undersøgelser af udvalgte forvaltningsområder.

Stk. 3. Funktionen delegeres reference til kommunaldirektøren med henblik på at sikre hurtig etablering samt høj læring i organisationen. Kommunaldirektøren har ingen instruktionsbeføjelse og kan ikke påvirke borgerrådgiverens sagsbehandling i øvrigt.

Stk. 4. Borgerrådgiveren refererer til Økonomiudvalget ved udøvelse af whistleblowerfunktionen. Udvalgets behandling af disse sager sker under hensyn til bestemmelserne om tavshedspligt.

§ 7. Borgerrådgiveren afgiver en årlig beretning til Næstved Byråd. I beretningen redegør borgerrådgiveren for sin virksomhed, herunder eventuelle konstateringer af overordnede forhold inden for borgerrådgiverens kompetence, som ikke er tilfredsstillende i kommunens sagsbehandling, borgerbetjening m.v. Borgerrådgiveren kan i den forbindelse komme med forslag og anbefalinger til Næstved Byråd og forvaltningen. Beretningen offentliggøres.

Kapitel 2

Borgerrådgiverens kompetence og opgaver

Borgerrådgiverens kompetence

§ 8. Borgerrådgiverens funktion omfatter alle områder i kommunens regi henhørende under de stående udvalg og økonomiudvalgets umiddelbare forvaltning, dvs. den samlede administration med alle dertilhørende institutioner og tjenestesteder samt borgmesteren i sin egenskab af øverste daglige leder.

Stk. 2. Borgerrådgiveren kan i forhold til organerne nævnt i stk. 1 behandle klager over og foretage undersøgelser m.v. vedrørende

- 1) sagsbehandling
- 2) personalets adfærd
- 3) udførelsen af praktiske opgaver (faktisk forvaltningsvirksomhed)
- 4) øvrige forhold efter bestemmelserne i kapitel 8.

Stk. 3. Borgerrådgiveren kan ikke træffe afgørelser eller ændre afgørelser. Borgerrådgiveren kan ikke behandle klager m.v. over

- 1) politisk vedtaget serviceniveauer
- 2) spørgsmål vedrørende kommunens personale- og ansættelsesforhold
- 3) spørgsmål der kan indbringes for lovhjemlede klageorganer
- 4) spørgsmål der er indbragt for det kommunale tilsyn, ombudsmanden eller domstolene
- 5) forhold som byrådet har behandlet og taget stilling til.

Stk. 4. Borgerrådgiveren må endvidere afstå fra at behandle forhold, som har været bedømt af økonomiudvalget eller i de stående udvalg eller må i hvert fald lægge den politiske behandling uprøvet til grund.

Borgerrådgiverens opgaver

§ 9. Borgerrådgiverens faste tilsyns- og kontrolopgaver består i:

At bistå borgere, der er utilfredse med Næstved Kommunes handlinger og undladelser ved

- a) at behandle klager over Næstved Kommune,
- b) at yde vejledning i klagesystemet i sager, der vedrører Næstved Kommune,
- c) at yde hjælp til forståelse af afgørelser m.v. fra Næstved Kommune, og
- d) at tilbyde mægling i sager, hvor dette antages at kunne løse konflikter mellem forvaltning og borger.

At gennemføre undersøgelser af egen drift vedrørende Næstved Kommune ved

- a) at gennemføre konkrete undersøgelser, jf. § 10, stk. 1
- b) at gennemføre generelle undersøgelser af udvalgte forvaltningsområder, jf. § 10, stk. 2
- c) at foretage inspektioner i Næstved Kommune, jf. § 11.

Som led i whistleblowerfunktionen i betryggende rammer at modtage, undersøge og videregive oplysninger modtaget fra kommunens ansatte samt samarbejdspartnere og lignende om overtrædelser af EU-retten og dansk lov, grove fejl eller forsømmelser, eller væsentlige og gentagne fejl eller forsømmelser i kommunens administration eller borgerbetjening.

Iværksættelse af undersøgelser og inspektioner

§ 10. Borgerrådgiveren kan af egen drift optage en konkret sag til undersøgelse, når der må formodes at foreligge et principielt aspekt, eller såfremt der efter de foreliggende oplysninger må antages at være tale om grove eller væsentlige fejl.

Stk. 2. Borgerrådgiveren kan af egen drift gennemføre generelle undersøgelser af udvalgte forvaltningsområder.

§ 11. Borgerrådgiveren kan foretage inspektioner af institutioner, virksomheder samt tjenestesteder, der hører under byrådets virksomhed.

Medvirken til forbedringer og sikring af læring

§ 12. Borgerrådgiveren skal i konkrete og generelle sager medvirke til at forbedre forholdene for borgerne i Næstved Kommune. Borgerrådgiveren skal i denne forbindelse yde konsultativ bistand til forvaltningen og medarbejdere i kommunen, herunder ved

- 1) at sikre tilbagemelding til kommunen om sine overordnede konstateringer, jf. § 7,
- 2) at tilbyde undervisning til medarbejdere i kommunen,
- 3) at yde vejledning om spørgsmål vedrørende sagsbehandling og forvaltningsret m.v.,
- 4) at yde bistand i forbindelse med projekter og lignende til forbedring af kommunens sagsbehandling og betjening af borgerne og
- 5) på anden måde bidrage til konstruktive, fremadrettede initiativer, der kan forbedre sagsbehandlingen og betjeningen af borgerne.

Kapitel 3

Indgivelse af klage og dialogprincippet

Indgivelse af klage

§ 13. Klager til Borgerrådgiveren kan indgives af enhver, der har en individuel og væsentlig interesse i sagen.

Stk. 2. Klager over forhold, som kan være til gene for en bredere kreds af borgere, kan indgives af enhver, der er væsentlig berørt af forholdet.

§ 14. Borgerrådgiveren afgør selv, om en klage giver grundlag for en undersøgelse og hvilke dele af klagen, undersøgelsen skal omfatte.

§ 15. Klagen skal indgives senest 1 år efter, at forholdet er begået.

Stk. 2. Borgerrådgiveren kan i særlige tilfælde se bort fra overskridelse af klagefristen i stk. 1, hvis

- 1) klagen har fortsat fornøden retlig interesse for borgeren,
- 2) det er muligt at få sagen tilstrækkeligt oplyst samt
- 3) en undersøgelse af sagen konkret eller generelt kan bidrage til en forbedring af den aktuelle sagsbehandling i kommunen, herunder ved at sætte fokus på relevante forvaltningsretlige regler og principper.

Stk. 3. Hvor de i stk. 2 nævnte hensyn ikke samlet er opfyldt, kan borgerrådgiveren i ganske særlige tilfælde i stedet lægge vægt på, at om formålet med borgerrådgiverfunktionen i øvrigt taler for, at sagen behandles.

Principperne om udtømt dialog og inddragelse

§ 16. Uoverensstemmelser mellem borger og forvaltning skal søges løst mellem disse, inden borgerrådgiveren kan tage stilling til dem.

Stk. 2. Borgerrådgiveren må ikke udtale kritik, afgive henstillinger m.v., før vedkommende del af forvaltningen i kommunen har haft lejlighed til at udtale sig.

Stk. 3. Hvis en klage ikke giver borgerrådgiveren anledning til kritik, henstilling m.v., kan sagen afsluttes, uden at borgerrådgiveren forinden forelægger klagen til udtalelse for vedkommende del af forvaltningen m.v.

Kapitel 4

Arbejdsgange mellem forvaltning og borgerrådgiver

Sagens oplysning

§ 17. Forvaltningen m.v., der er omfattet af borgerrådgiverens virksomhed, er forpligtet til at meddele borgerrådgiveren de oplysninger samt udlevere de dokumenter m.v., som forlanges af borgerrådgiveren.

Stk. 2. Borgerrådgiveren kan afkræve forvaltningen m.v., der er omfattet af borgerrådgiverens virksomhed, skriftlige udtalelser. Forvaltningen kan beslutte, at underordnede enheder inden for forvaltningens område kan besvare borgerrådgiverens henvendelser på forvaltningens vegne.

Stk. 3. Borgerrådgiveren kan besigtige ethvert tjenestested og har adgang til samtlige lokaler og lokaliteter i kommunen.

Frist for svar til Borgerrådgiveren

§18. Kommunens forvaltning skal besvare borgerrådgiverens anmodning om skriftlige udtalelser inden tre uger, medmindre borgerrådgiveren fastsætter en længere frist.

Kapitel 5

Borgerrådgiverens bedømmelse og reaktion

§ 19. Borgerrådgiveren skal i konkrete og generelle sager bedømme, om Næstved Kommune har handlet i strid med gældende ret eller på anden måde har gjort sig skyldig i fejl eller forsømmelser, herunder tilsidesat principperne for god forvaltningsskik.

§ 20. Borgerrådgiveren kan udtale sin opfattelse af en sag eller et sagsområde. Borgerrådgiveren kan i den forbindelse udtale kritik, fremkomme med forslag, anbefalinger eller henstillinger. 5

Stk. 2. Borgerrådgiverens udtalelser er ikke bindende for forvaltningen, men forvaltningen skal meddele borgerrådgiveren, hvis en anbefaling eller en henstilling ikke bliver fulgt af forvaltningen. Borgerrådgiveren kan i sådanne tilfælde orientere direktionen, det respektive stående udvalg eller byrådet om forholdet.

Stk. 3. Såfremt borgerrådgiverens undersøgelse af en sag viser, at der i kommunen må antages at være begået fejl eller forsømmelser af større betydning, skal borgerrådgiverens give meddelelse om sagen til Næstved Byråd.

Kapitel 6

Personale, organisation, tavshedspligt mv.

§ 21. Borgerrådgiveren udøver ledelsesretten inden for sit område og ansætter og afskediger selv sit personale.

Stk. 2. Borgerrådgiveren er ansvarlig for, at medarbejderne inden for borgerrådgiverens område til enhver tid er i besiddelse af de nødvendige kompetencer.

§ 22. Borgerrådgiveren har tavshedspligt med hensyn til de oplysninger, som borgerrådgiveren bliver bekendt med i sit virke. Det samme gælder borgerrådgiverens personale.

Stk. 2. Borgerrådgiveren skal respektere borgerens anonymitet, hvis borgeren fremsætter begæring herom. Borgerrådgiveren må i sådanne tilfælde afholde sig fra at gennemføre undersøgelser i anledning af det oplyste undtagen i helt særlige tilfælde, f.eks. hvor oplysningerne giver mistanke om forsatte grove eller væsentlige fejl, der berører en bredere kreds af personer.

Kapitel 7

Tilbage melding og offentlighed

Løbende tilbage melding

§ 23. Borgerrådgiveren fører løbende dialog med forvaltningen om behov og muligheder for forbedringer af kommunens sagsbehandling m.v. og orienterer kommunens forvaltning om sine overordnede konstateringer.

Offentlighed

§ 24. Borgerrådgiverens arbejde er underlagt størst mulig åbenhed. Borgerrådgiverens undersøgelser er således offentligt tilgængelige med de begrænsninger, der følger af regler om tavshedspligt m.v.

Kapitel 8

Whistleblowerfunktionen

Formålet med whistleblowerfunktionen

§ 25. Formålet med whistleblowerfunktionen er at sikre, at kommunens ansatte samt samarbejdspartnere og lignende har adgang til i god tro at videregive oplysninger om overtrædelser af EU-retten og dansk lovgivning samt grove fejl eller forsømmelser i kommunens administration og borgerbetjening. Whistleblowerfunktionen skal bidrage til forbedringer af kommunens administration og borgerbetjening og skal sikre, at kommunens ansatte i fuld anonymitet uden at frygte for negative ansættelsesretlige reaktioner og lignende kan videregive oplysninger.

Stk. 2. Whistleblowerfunktionen skal administreres i overensstemmelse EU-direktivet om Whistleblowere og tilknyttet dansk lovgivning. Borgerrådgiveren samt en jurist fra Byråds- og Direktionssekretariatet er tilknyttet whistleblowerenheden.

Retten til at afgive oplysninger og fuld anonymitet

§ 26. Enhver ansat i Næstved Kommune samt samarbejdspartnere og lignende kan i fuld anonymitet indgive oplysninger til borgerrådgiveren om overtrædelser af EU-lovgivningen og dansk lov og grove fejl eller forsømmelser, eller væsentlige og gentagne fejl eller forsømmelser i kommunens administration eller borgerbetjening eller ved begrundet mistanke om sådanne forhold vedrørende lovovertrædelser, manglende efterlevelse af juridiske forpligtelser, fare for enkeltpersoners sundhed og sikkerhed, fare for miljøet, tilfælde af omsorgssvigt og lignende, såfremt oplysningerne er væsentlige for kommunens opgaveløsning. Den samme ret har enhver ansat i Næstved Kommune for så vidt angår oplysninger om negative konsekvenser for ansatte, der har afgivet sådanne oplysninger.

Stk. 2. Ansatte som i god tro indgiver oplysninger som nævnt i stk. 1, er beskyttede i overensstemmelse med de gældende EU-lovgivning og tilknyttede dansk lovgivning.

Stk. 3. Oplysninger som nævnt i stk. 1 kan indgives anonymt.

§ 27. Den, der indgiver oplysninger som nævnt i § 26, stk. 1, skal om muligt have orientering om sine rettigheder, proceduren for sagens behandling samt i fornødent omfang status på sagens behandling og udfald.

Behandlingen af oplysninger indgivet til whistleblowerfunktionen

§ 28. Oplysninger om forhold, som falder uden for whistleblowerfunktionens formål og opgavebeskrivelse skal afvises af den whistlebloweransvarlige/whistleblowerenheden med tilbagemelding til den, som har indgivet oplysningerne.

Stk. 2. Beslutning om, hvorvidt en indberetning falder indenfor rammerne af whistleblowerordningen eller ej, træffes som udgangspunkt af den whistlebloweransvarlige (borgerrådgiveren), med mulighed for inddragelse af whistleblowerenheden. Hvis en indberetning eller oplysninger falder inden for whistleblowerordningen, vil whistleblowerenheden klarlægge, hvad der skal undersøges med henblik på at

få afdækket, om oplysningerne kan be- eller afkræftes. Whistleblowerenheden fastlægger undersøgelsens omfang, så der sikres omhyggelig opfølgning i sagen.

Undersøgelsen foretages af den relevante direktør,

Direktøren er ansvarlig for at sikre kendskab til den særlige tavshedspligt, som gælder for alle der inddrages i sagens behandling. Direktøren beslutter eventuelle konsekvenser af undersøgelsens resultater, fx politianmeldelse og øvrige ansættelsesretlige og kontraktretlige konsekvenser m.v.

Hvis oplysningerne i indberetningen indikerer, at undersøgelsen ikke kan forestås af den relevante direktør, vil whistleblowerenheden i stedet overdrage sagen til borgmesterens undersøgelse og/eller indstille til beslutning om, at undersøgelsen foretages hos ekstern leverandør, fx et advokatfirma.

Direktøren skal ved afslutningen af undersøgelsen give whistleblowerenheden en kort skriftlig tilbagemelding om forløbet og resultatet. Whistleblowerenheden skal vurdere, om direktørens undersøgelse har været tilstrækkelig grundig og omhyggelig, og kan bede om at yderligere undersøgelser iværksættes af direktøren, hvis dette vurderes nødvendigt. Whistleblowerenheden kan orientere borgmesteren, hvis indberetninger ikke undersøges tilstrækkeligt omhyggeligt efter whistleblowerenhedens anvisninger.

Whistleblowerenheden kan på baggrund af en konkret vurdering af oplysningerne i indberetningen i særlige tilfælde beslutte en anden form for opfølgning end en intern undersøgelse.

§ 29. Borgerrådgiveren skal orientere økonomiudvalget, det respektive stående udvalg eller byrådet om udfaldet af sådanne sager.

§ 30. Borgerrådgiverens beretning, jf. § 7, skal indeholde en redegørelse for whistleblowerfunktionen.

Kapitel 9

Eventuelle klager over borgerrådgiveren

§ 31. Klager over borgerrådgiveren som funktion eller person behandles af Næstved Byråd. Sådanne sagers forberedelse tilrettelægges af borgmesteren i egenskab af formand for byrådet.

Kapitel 10

Ikrafttræden

§ 32. Denne vedtægt træder i kraft straks efter godkendelse i Næstved Byråd. Byrådet evaluerer vedtægten senest i tredje kvartal af 2021, blandt andet med fokus på den danske implementeringslov af whistleblowerdirektivet.

Godkendt på Byrådets møde d. 26. januar 2021/27. februar 2024